

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv na rok 2015 **v OS**

I. Úvod

Podle plánu OS na rok 2015 je stejně jako v předcházejících letech předkládán rozbor a zhodnocení závazků sjednaných v podnikových kolektivních smlouvách (dále jen „PKS“) na rok 2015.

Celkem bylo v letošním roce do rozboru zahrnuto 32 PKS, což představuje 80 % ze všech zaměstnavatelů v působnosti OS a cca 11,9 tis. zaměstnanců, tj. cca 95 % všech zaměstnanců (celkem do působnosti OS spadá 41 zaměstnavatelů a 12,5 tis. zaměstnanců).

Kolektivní smlouva vyššího stupně (dále jen „KSVS“) s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR je sjednána na léta 2015 – 2016. Závaznost této KSVS byla sdělením MPSV č. 128/2015 Sb. s účinností od 1. 7. 2015 rozšířena na zaměstnavatele, kteří nejsou členy této asociace, a to na zaměstnavatele s převažující činností v odvětví CZ – NACE 231, 2341 a 2342.

Ke zhodnocení závazků sjednaných v PKS byl v letošním roce tak jako v letech předcházejících použit Dotazník ISPP (informační systém o pracovních podmínkách). Dotazník je používán pro účely celostátního rozboru a svým obsahem navazuje na počítačový program, kterým je rozbor na OS zpracováván.

II. Hodnocení vzorek PKS

Zastoupení podle počtu zaměstnavatelů a podle počtu zaměstnanců ve zkoumaném vzorku PKS na rok 2015 je uvedeno v tabulce A.

Je nutno poznamenat, že počty zaměstnanců u jednotlivých zaměstnavatelů jsou převzaty, tak jako v letech předcházejících, z hlášení ZO o stavu k 31. 12. roku předešlého, tj. roku 2014.

V materiálu je použit výčet odvětví sklo, keramika, porcelán a odvětví ostatní tj. zaměstnavatelé, které nelze zařadit jejich výrobní činností do žádného ze jmenovaných odvětví.

Zastoupení jednotlivých zaměstnavatelů a jejich PKS

Odvětví sklo

V odvětví skla je zaměstnáno v působnosti OS u 24 zaměstnavatelů celkem 8,76 tis. zaměstnanců, z tohoto počtu se KSVS po rozšíření závaznosti vztahuje na 23 zaměstnavatelů a 8,1 tis. zaměstnanců (z toho se rozšíření závaznosti KSVS týká 3,23 tis. zaměstnanců), tj. závaznost na 95,6% všech zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 20 PKS, které se vztahují na 21 zaměstnavatelů (tj. 87,5 % zaměstnavatelů v odvětví), které se týkají 8,38 tis. zaměstnanců (tj. 95% zaměstnanců odvětví). 3 zaměstnavatelé, u nichž je zaměstnáno 0,38 tis.

zaměstnanců nemají PKS uzavřenu (resp. její případné uzavření nebylo OS doloženo), ale byla na ně rozšířena závaznost KSVS. Z uvedeného vyplývá, že všichni zaměstnanci v odvětví skla jsou pokryti buď závazky z PKS nebo z KSVS.

Z odvětví skla jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 4,97 tis. zaměstnanců)

1. AGC Flat Glass Czech a.s.
2. Crystal BOHEMIA, a.s.
3. Crystalex CZ, s.r.o.
4. KNAUF INSULATION, spol. s r.o.
5. MOSER, a. s.
6. O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.
7. SKLÁRNY MORAVIA, akciová společnost
8. UNIFRAX s.r.o.
9. UNION LESNÍ BRÁNA, a. s.
10. VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost
11. KAVALIERGLASS a.s. (PKS se vztahuje i na zaměstnavatele Waltherglass, s.r.o.)

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 3,41 tis. zaměstnanců)

1. Flabeg Czech s.r.o. (KSVS rozšířena)
2. PRECIOSA-LUSTRY, a. s.
3. PRECIOSA ORNELA, a.s. (KSVS rozšířena)
4. Saint-Gobain ADFORS CZ s.r.o. (KSVS rozšířena)
5. SCHOTT CR, s.r.o. (KSVS rozšířena)
6. SCHOTT Flat Glass CR, s.r.o. (KSVS rozšířena)
7. Skleněná bižuterie, a.s. (KSVS rozšířena)
8. TECHNOSKLO, společnost s ručením omezeným (KSVS rozšířena)
9. VITRABLOK, s. r. o. (KSVS rozšířena)

Ve vzorku je 1 PKS, kde se na zaměstnavatele ani po rozšíření závaznosti nevztahuje KSVS, a týká se 0,56 tis. zaměstnanců.

Z odvětví skla nejsou v rozboru zahrnuti 3 zaměstnavatelé (celkem 0,38 tis. zaměstnanců) u nichž působí základní odborová organizace našeho OS, kde není uzavřena PKS, ale na zaměstnavatele se po rozšíření závaznosti vztahuje KSVS, a to

1. Egermann s.r.o.
2. Sklárna Janštejn s.r.o.
3. Severosklo Kamenický Šenov s.r.o.

V odvětví skla je pokryto závazky z kolektivních smluv (tj. z PKS či z KSVS) cca 8,76 tis. zaměstnanců, což činí 100 % všech zaměstnanců v působnosti OS v tomto odvětví.

Odvětví keramika

V odvětví keramika je zaměstnáno v působnosti OS u 2 zaměstnavatelů celkem 1,36 tis. zaměstnanců a KSVS se po rozšíření závaznosti vztahuje na všechny zaměstnance.

Do rozboru jsou zahrnuty údaje ze 2 PKS z **odvětví keramika**:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,79 tis. zaměstnanců)
LAUFEN CZ s. r. o. – provozovna Znojmo a provozovna Bechyně

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,56 tis. zaměstnanců)
Ideal Standard s.r.o. (KSVS rozšířena)

V odvětví keramika je pokryto závazky z kolektivních smluv tj. z PKS i KSVS, 100 % zaměstnanců v působnosti OS.

Odvětví porcelán

V odvětví porcelán je zaměstnáno v působnosti OS u 4 zaměstnavatelů celkem 1,23 tis. zaměstnanců a KSVS se vztahuje po rozšíření působnosti na 1,23 tis. zaměstnanců, tj. na 100% zaměstnanců v odvětví, (z toho se rozšíření závaznosti KSVS týká 0,36 tis. zaměstnanců). Do rozboru jsou zahrnuty údaje ze 3 PKS (tj. za 75 % zaměstnavatelů), které se týkají 1,13 tis. zaměstnanců (tj. 91,86 % zaměstnanců odvětví). 1 zaměstnavatel (Rudolf Kampf s.r.o.) PKS neuzavírá, ale byla na něj rozšířena závaznost KSVS.

Z odvětví porcelán jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,86 tis. zaměstnanců)

1. Český porcelán, akciová společnost
2. Thun 1794 a. s.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,26 tis. zaměstnanců)

1. G. Benedikt Karlovy Vary s. r. o. (KSVS rozšířena)

Je možno konstatovat, že v odvětví porcelán je pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. z PKS a KSVS, 1,23 tis. zaměstnanců, což činí 100% zaměstnanců v tomto odvětví.

Odvětví ostatní

V odvětví ostatní je zaměstnáno v působnosti OS u 11 zaměstnavatelů celkem 1,14 tis. zaměstnanců z tohoto počtu se KSVS vztahuje na 0,45 tis. zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje ze 7 PKS (tj. za 63 % zaměstnavatelů), které se týkají 0,99 tis. zaměstnanců (tj. cca 86 % zaměstnanců odvětví). 2 zaměstnavatelé PKS uzavřeli, ale do rozboru nebyli zahrnuti, neboť se jedná o školské právnické osoby, závazky z těchto PKS pokrývají 0,13 tis. zaměstnanců. 2 zaměstnavatelé PKS (Vyšší odborná škola sklářská a Střední škola, Nový Bor a SAINT-GOBAIN CONSTRUCTION PRODUCTS CZ, a.s.) pro rok 2015 neuzavřeli, resp. uzavření PKS OS nedoložili.

Z odvětví ostatní jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,45 tis. zaměstnanců)

1. EUTIT s.r.o.
2. SKLÁŘSKÉ STROJE ZNOJMO, s.r.o.
3. Sklopísek Střeleč, a.s.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,54 tis zaměstnanců)

1. Česká mincovna, a.s.
2. DESKO a.s.
3. MEGATECH Industries Jablonec s.r.o.
4. SOLITER a.s.

Je možno konstatovat, že v odvětví ostatní je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. z PKS a KSVS, 0,99 tis. zaměstnanců, což činí 99 % zaměstnanců v působnosti OS.

Působnost kolektivních smluv v OS

Na základě výsledků rozboru a dalších informací za jednotlivá odvětví lze konstatovat, že za celý OS je pokryto závazky z KSVS či alespoň z PKS celkem 12,38 tis. zaměstnanců, tj. cca 99,1 % všech zaměstnanců v působnosti OS, kterých k 31. 12. 2014 bylo 12,49 tis. Závazky z PKS ani KSVS není pokryto pouze 0,11 tis. zaměstnanců u 2 zaměstnavatelů.

Přehled podle jednotlivých odvětví je uveden v tabulce A.

Zaměstnanců, na které se vztahuje KSVS (zaměstnavatel je členem svazu zaměstnavatelů), je za OS v roce 2015 celkem 7,07 tis. zaměstnanců, tj. cca 56,6 % ze všech zaměstnanců v působnosti OS. Působnost KSVS sjednaná s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla rozšířena na dalších 3,77 tis. zaměstnanců. V rozboru je zahrnuto 5 PKS, které byly sjednány se zaměstnavateli, kteří nejsou členy svazu zaměstnavatelů a nebyla na ně rozšířena působnost KSVS. Těchto 5 PKS pokrývá 1,1 tis. zaměstnanců.

III. Zhodnocení jednotlivých závazků

KSVS (tj. KSVS sjednanou s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR) příslušné ZO OS obdržely, a proto nejsou v tomto materiálu nároky zaměstnanců vyplývající z této kolektivní smlouvy uváděny.

Výsledkem zpracování údajů je "Vyhodnocení kolektivních smluv" v tabulkách podle jednotlivých závazků, a to jak v průměru za OS SKP, tak i za jednotlivá odvětví. Uvedeny jsou tabulky týkající se mzdových závazků, závazků k délce pracovní doby a dovolené, závazků ke zvýšení odstupného, závazků k hrazení závodního stravování, závazků k přispívání na penzijní připojištění a životní pojištění a dále sociálního fondu. Dále je připojena samostatná doplňková tabulka, která se týká závazků k poskytování daru ZO v PKS.

V tabulkách jsou, tak jako v předešlém roce, uvedeny počty zaměstnavatelů, resp. PKS, ve kterých byly příslušné závazky sjednány, a průměrná výše jednotlivých závazků (v Kč, v hodinách, v dnech, v procentech). V některých případech je uvedeno procento PKS, ve kterých je příslušný závazek sjednán. Vyhodnocení poskytuje přehled o dosažených úrovních závazků a umožňuje jak srovnání mezi jednotlivými odvětvími, tak i srovnání průměrné výše jednotlivých závazků s právními nároky.

Vyhodnocení je uvedeno v tabulkách č. 1-16 v příloze – Tabulková část ISPP.

Jednotlivé tabulky mají sloužit jako jeden z podkladů pro kolektivní vyjednávání pro příští rok, a to jak na úrovni KSVS, tak i na podnikové úrovni. Není proto nutné jednotlivé tabulky komentovat. Jednotlivé ZV však mohou samozřejmě využít těchto rozborů i ke srovnání své vlastní PKS s průměrnými hodnotami závazků v PKS za jednotlivá odvětví, popř. OS jako celku.

Stejně jako v minulých letech upozorňujeme, že:

„Při případném srovnání dosažených výsledků rozborů PKS v jednotlivých letech je nutno brát v úvahu, že v jednotlivých letech nebyly do rozboru vždy zahrnuty stejné PKS, tedy PKS stejných zaměstnavatelů. Tato skutečnost výsledky a případné srovnání značně ovlivňuje!!!“

Také v rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2015 se tak jako v minulém roce zaměříme na úroveň sjednaných mzdových tarifů.

V rozboru jsou uvedeny průměrné mzdové tarify pro 12 - ti stupňové tarifní systémy a také mzdové tarify pro jiný než 12 stupňový tarifní systém.

Ze zkoumaného vzorku 32 PKS je 12 - ti stupňový tarifní systém s hodinovými mzdovými tarify uplatněn v roce 2015 u 14 PKS, tj. ve 43,8% PKS v rozboru.

Průměr výše hodinových mzdových tarifů sjednaných souhrnně – za OS celkem - v PKS v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 se zvýšil o 2,7 %. V odvětví skla, kde jsou sjednány 12 -ti stupňové tarifní systémy v 7 PKS (u 7 z 20 PKS), vzrostl průměr v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 o 2,3 %. V odvětví porcelánu se průměr v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 zvýšil o 2%. V odvětví ostatní vzrostl průměrný hodinový tarif o 6,6% (jde o porovnání průměrného tarifu jedné PKS v roce 2014 s průměrným tarifem ve dvou PKS v roce 2015).

U odvětví keramika nebylo možno 12 - ti stupňové tarifní systémy hodinových mzdových tarifů porovnat. V odvětví keramika nebyl sjednán v PKS zařazených do rozboru 12 - ti stupňový tarifní systém v roce 2014 ani 2015.

Tarifní systém jako takový je však v PKS sjednán v malém rozsahu z celkového vzorku PKS. Tarifní systém bez ohledu na počet tarifních stupňů je sjednán celkem pouze v 22 PKS (tj. u 68,8% PKS). Jiný, než 12 – ti stupňový tarifní systém, je sjednán v 8 PKS (tabulka č. 5).

Nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou v příloze v části II. Příklady prací ve skupinách podle oborů pro obor Sklářská výroba stanoveny příklady prací ve skupině 2. až 4. Jako nejvyšší úroveň zaručené mzdy pro sklářskou výrobu je tedy tímto nařízením pro rok 2015 stanovena zaručená mzda ve výši 12.400 Kč za měsíc. Rozborem PKS pro rok 2015 byla zjištěna v odvětví skla průměrná výše tarifu v 7. tarifním stupni (ve 12 - ti stupňovém tarifním systému) 14.777 Kč, a to tedy ve srovnání s výší stanovenou nařízením vlády pro 4. skupinu představuje navýšení o cca 19 %.

Výše uvedeným nařízením vlády je úroveň měsíční zaručené mzdy (pro skupiny prací 1. až 8. a pro platové třídy 1. až 16.) stanovena v rozpětí 9.200 Kč (od 9.200 do 18.400 Kč) a v průměrné výši tarifu 13.363 Kč. Rozborem sjednaných PKS bylo zjištěno, že průměrné

měsíční mzdové tarify ve 12 - ti stupňovém tarifním systému (tabulka č. 2) jsou sjednány v odvětví skla v rozpětí 13.204 Kč (od 10.062 Kč do 23.666 Kč) a průměrná výše tarifu dosáhla 15.107 Kč. Průměrná výše měsíčního tarifu v odvětví sklo sjednaná v PKS z rozboru je ve srovnání s průměrnou výší mzdového měsíčního tarifu zaručených mezd v jednotlivých třídách stanovených vládním nařízením větší o cca 13 %.

Srovnáme ještě dosaženou průměrnou hodnotu mzdových tarifů sjednaných v odvětví skla s úrovní sjednaných mzdových tarifů v KSVS. V odvětví skla jsou v PKS mzdové tarify sjednány v rozpětí 13.204 Kč (od 10.062 Kč do 23.666 Kč) a průměrný tarif činí 15.107 Kč. Průměrný tarif sjednaný v KSVS pro odvětví užitkového, osvětlovacího skla a ostatní činí 13.970 Kč a rozpětí tarifů je ve výši 11.890 Kč (od 9.600 Kč do 21.490 Kč). Rozpětí průměrných tarifů sjednaných v PKS je tedy ve srovnání s tarify s vybraným 12 – ti stupňovým tarifním systémem sjednaným v KSVS vyšší o cca 11 %. Také výše průměrného tarifu sjednaného v PKS je ve srovnání průměrným tarifem sjednaným v KSVS vyšší o cca 8,1 %.

V příložené tabulce B jsou uvedeny údaje pro srovnání úrovně zaručené mzdy a tarifů z rozboru PKS a KSVS tak, jak jsou popsány shora.

Vývoj úrovně mzdových příplatků v průměru za OS v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 je u jednotlivých příplatků v podstatě na stejné úrovni. Např. příplatek za práci přesčas činí v roce 2015 shodně s rokem 2014 v průměru 30 % průměrného výdělků. Stejná situace je u průměrné výše příplatku za práci v noci, který v roce v 2015 i v roce 2014 činil 12,46 Kč/hod. hodinu. Průměrná výše příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí v Kč/hod. je v roce 2015 mírně vyšší než v roce 2014 (v roce 2014 byl 8,05 Kč za hodinu a v roce 2015 je 8,28 Kč/hod.

Závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace - dar ZO OS (doplněk k vyhodnocení kolektivních smluv)

Vzhledem k tomu, že do celostátního programu na vyhodnocení závazků sjednaných v PKS není zařazeno vyhodnocení závazku na poskytnutí daru ZO OS, je vyhodnocení tohoto závazku zpracováno do tabulky č. 16 „Doplněk k vyhodnocení kolektivních smluv na rok 2015 uzavřených v podnicích v působnosti OS SKP“.

Z rozboru vyplývá, že ze vzorku 32 PKS je závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace sjednán pro rok 2015 v cca 88 % PKS ve vzorku (v roce 2014 to bylo v cca 91% PKS, roce 2013 v cca 86 % PKS, v roce 2012 v cca 90 % PKS, v roce 2011 v cca 88 % PKS). Co se týká výše daru pro ZO, sjednaného pevnou částkou na zaměstnance člena odborů, je v PKS na rok 2015 v průměru sjednán ve výši 1.132 Kč (v roce 2014 byl pro srovnání tento dar v průměru sjednán ve výši 1.106 Kč, v roce 2013 ve výši 1.018 Kč, v roce 2012 ve výši 922 Kč, v roce 2011 ve výši 844 Kč). Je zřejmé, že objem průměrného příspěvku na činnost odborové organizace se zvyšuje a počet PKS, kde je příspěvek sjednán, se trvale pohybuje mezi 86 až 91 % PKS.

IV. Závěr

Z rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2015 vyplývá, že úroveň závazků ve srovnání s předcházejícím rokem neklesla a je v podstatě na stejné a v některých případech i na mírně vyšší úrovni.

Za velmi pozitivní je třeba považovat stále vysoké pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv, které je v roce 2015 ve výši téměř 100% zaměstnanců v působnosti OS. Tento vysoký podíl v pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv je dosahován v OS již několik let (za poslední roky byl následující: v roce 2014 bylo pokrytí 97,5%, v roce 2013 i v roce 2012 bylo pokrytí 97 %, v roce 2011 bylo pokrytí 83 %, v roce 2010 bylo pokrytí cca 96 %, v roce 2009 bylo pokrytí cca 74%, v roce 2008 bylo pokrytí zaměstnanců v působnosti OS závazky z kolektivních smluv ve výši 97 %).